

store Ejendomsbesiddere og ingen særlig store Skatteydere, men det fordeler sig saadan jævnt, saaledes at den mindste Skatteyder betaler 2 Kr. og den største 233 Kr. Denne Kommune har 286 Kommunevælgere, og den højstbeskattede Femtedel heraf er altsaa 57. Denne Femtedel omfatter samtlige Gaardejere, nogle enkelte næringsdrivende og nogle meget store Parcellister. Af upriviligerede Vælgere har Kommunen 229, hvoraf den laveste Skatteyder betaler 2 Kr. i Skat og den højeste 51 Kr. Den mindste Skatteyder af den højstbeskattede Femtedel betaler 52 Kr. og den højeste, som sagt, 233 Kr. I den upriviligerede Vælgerklasse findes samtlige Husmænd, Indsiddere og mindre Jordbrugere, Haandværkerne og de fleste næringsdrivende. Det er Stillingen, som den er nu. Men hvis man nu vilde udvide den privilegerede Vælgerklasse til 3 Femtedele, vilde der ske følgende Revolution. Det privilegerede Skatteminimum vilde gaa ned fra 52 Kr. til 13 Kr., hvilket vil have til Følge, at alle Afbyggere, Parcellister, næringsdrivende samt nogle faa Haandværkere vilde rykke op til at blive privilegerede Vælgere, og tilbage som upriviligerede Vælgere vilde der blive 49 Husmænd, 24 Indsiddere, 28 Haandværkere samt 13 Gaardbestyrere, Portører og saadanne lignende smaa Bestillingsmænd ved Jernbanen, i alt 114 Personer. Jeg antager, det høje Ting vil indrømme, at i en saadan Ordning ligger der en socialistisk Fare af den aller alvorligste Art. Thi saa længe alle disse Smaafolk staa i Valgruppe sammen med Købmænd, større eller mindre Jordbrugere, Parcellister, føle de det ikke som noget særligt ydmygende at staa i anden Vælgerklasse; men hvis man paa en Gang flytter Bommen ned, saaledes at disse 114 Smaafolk komme til at staa uden for Plankeværket, saa forekommer det mig som den naturligste Ting af Verden, at de ville føle det som en regulær Udsmidning af det borgerlige Selskab, det kan ikke være anderledes — og hvor de saa ty hen, behøver jeg vel ikke nærmere at udvikle. Der ligger her en socialistisk Fare, som man ikke paa nogen Maade maa overse. — Det er nu Virkningen ned ad; men op ad er Virkningen ikke mindre alvorlig. Ved Udvidelsen faar Kommunen nemlig 171 privilegerede Vælgere, og deraf kunne altsaa, da der ikke er Forholdstalsvalg, de 86 Vælgere, der udgøre Flertallet, beherske Valget af Sogneraadets Flertal, og de betale kun i

Skat fra 14 og op til 43. Det er de Skatteydere, som saa ville faa Magten til at vælge Flertallet af Sogneraadet, hvorimod de 85 Vælgere, som betale fra 44 og op til 233 Kr. i Skat, ere i Mindretal og altsaa ville være afskaarne fra enhver Indflydelse paa Sogneraadetsvalg. Saadan kan det i alt Fald blive. Se, det er just ikke paa den Maade, mener jeg, at man sikrer Gaardmændenes Ret. Thi baade Gaardmændene og Proprietærene blive i absolut Mindretal i den privilegerede Vælgerklasse, medens Flertalsmagten bliver lagt i Hænderne paa Skatteydere, som ikke svare over 44 Kr. i Skat.

Den Vej kan man altsaa absolut ikke gaa. Der er kun en eneste Vej at gaa, og det er almindelig Valgret med Forholdstalsvalg. Ved Regeringens Forslag om Forholdstalsvalg vil Forholdet i denne Kommune være det, at de smaa Skatteydere kun vælge $\frac{1}{3}$, de mellemste $\frac{1}{3}$ og de store Skatteydere $\frac{1}{3}$. Det er en naturlig og god konservativ Ordning. — Naar man nu vil tage Stilling til dette foreliggende Forslag, gaar det altsaa efter min Mening ingenlunde an at bygge sin Opfattelse eller Dom paa Fordomme. Man er nødt til at klare sig, hvorledes Forholdene ville udvikle sig, hvis man beholder den nuværende Valgmaade i en længere Aarrække, og hvorledes Stillingen vil blive, hvis man indfører den almindelige Valgret med Forholdstalsvalg. Det er for at yde et lille Bidrag til Forstaaelse af disse Forhold, at jeg har tilladt mig at fremsætte disse Bemærkninger.

Indenrigsministeren (*Enevold Sørensen*): Den Række Indvendinger, som under Debatten i Gaar fremsattes mod det foreliggende Lovforslag, særlig af det ærede Medlem, der først havde Ordet, det ærede 10de kongevalgte Medlem (Hage), samlede sig om to Hovedpunkter. Det første var dette, at den bestaaende Valgordning har bestaaet i lang Tid — for Landkommunernes Vedkommende paa det nærmeste i 50 Aar —, og at den i den Tid har fungeret og vedblivende fungerer forholdsvis godt, hvorfor der ingen Anledning kan være til en Omordning. Og det andet Hovedargument var det, at den bestaaende Tvedeling af Vælgerne med privilegeret Valgret for en Part af disse er en Retfærdighedssag overfor Mindretallene. Jeg skal tillade mig at gaa noget nærmere ind paa disse to Hovedindvendinger.

Valgretsordningen for Landkommunerne har bestaaet paa det nærmeste i 50